23/09/2020

«Το καλωσόρισμα ενός ξένου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της χριστιανικής κληρονομίας»

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος εκφράζει τους προβληματισμούς από την ορθόδοξη οπτική σχετικά με τη σημερινή κατάσταση των προσφύγων, τόσο στην Ελλάδα όσο και πέραν αυτής, σε συνέντευξη που δημοσιεύεται στον επίσημο ιστότοπο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (και παραχώρησε στους Claus Grue, ανώτερο σύμβουλο επικοινωνίας και Ξανθή Μόρφη, υπεύθυνη επικοινωνίας του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών). Επιπλέον, ο Μακαριώτατος απαντά πώς οι εκκλησίες μπορούν να βοηθήσουν τόσο στις προσπάθειες ανακούφισης όσο και

στη μακροπρόθεσμη ευημερία.

Ποια είναι η εκτίμησή σας για την τρέχουσα προσφυγική κρίση από τη χριστιανική οπτική;

Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: Αναγνωρίζοντας ότι το καλωσόρισμα ενός ξένου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της χριστιανικής και ελληνικής κληρονομίας, η Εκκλησία της Ελλάδος παρακολουθεί με βαθιά ανησυχία τις εξελίξεις της προσφυγικής κρίσης. Καθοδηγούμενοι από τη βιβλική διδασκαλία και τα διδάγματα του Χριστού, σεβόμαστε την αξιοπρέπεια όλων των ανθρώπων και συνειδητοποιούμε την ευθύνη μας απέναντι σε αυτούς που έχουν ανάγκη.

Για εμάς, η παρούσα κρίση αποτελεί στην πραγματικότητα μια κρίση αξιών και αρχών, που θέτει υπό αμφισβήτηση το θεσμικό πλαίσιο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, θεολογικά μιλώντας, τον σεβασμό της προσωπικότητας.

Αντί της αλληλεγγύης, μιας βασικής αρχής της ΕΕ, που αποτελεί τη βασική πτυχή κατά τη διαχείριση της μετανάστευσης και της υποδοχής των προσφύγων, η άνιση κατανομή ευθυνών μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών μελών οδήγησε την Ελλάδα και τις άλλες χώρες εισόδου να αφεθούν να χειριστούν την κατάσταση με τρόπο που ουδόλως ευνοεί τα ιδανικά που υποτίθεται ότι υποστηρίζει η Ευρώπη σχετικά με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι καταπιεστικές πολιτικές που εφαρμόζει η ΕΕ έχουν οδηγήσει σε χιλιάδες διεθνείς αιτούντες προστασία να υποστούν μακράς διάρκειας περιορισμό στα υπερπλήρη σημεία υποδοχής των νησιών του Αιγαίου, ζώντας κάτω από αναξιοπρεπείς συνθήκες με ανεπαρκή πρόσβαση σε θεμελιώδη αγαθά ή υπηρεσίες. Σε αυτό το πλαίσιο, η πρόσφατη πυρκαγιά στη Μόρια ήταν απλώς μια αναμενόμενη τραγωδία.

Ο Ιησούς μάς διδάσκει ότι η απάντησή μας προς τον ξένο αποτελεί απάντηση προς τον ίδιο τον Ιησού (κατά Ματθαίον 25.40).

Χωρίς να παραβλέπουμε τις προκλήσεις και τα προβλήματα που εγείρονται, η Εκκλησία της Ελλάδος ταυτίζεται με τους εμπερίστατους και ζητεί πνεύμα ανοχής και καλής θελήσεως, καθώς και δέσμευση προς εποικοδομητική συμμετοχή.

Πώς μπορεί η εκκλησία που εκπροσωπείτε και οι κοινότητες των πιστών γενικότερα να κάνουν τη διαφορά για τους πρόσφυγες στη Λέσβο και αλλού, εδώ και τώρα;

Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: Η Ορθόδοξη Εκκλησία, αντιλαμβανόμενη τον άνθρωπο ως κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν δημιουργία του Θεού και την ανθρώπινη κοινωνία ως αγαπητικής σχέσης αποδοχής και σεβασμού για την ετερότητα, δεν έμεινε αδρανής κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης.

Εμπνευσμένη από τη μακρόχρονη ελληνική και ορθόδοξη παράδοση του «υπέροχου ήθους της φιλοξενίας» και μετουσιώνοντας σε πράξη το ευαγγελικό κάλεσμα για βοήθεια στον αδελφό που έχει ανάγκη, ανεξαρτήτως χρώματος, θρησκείας ή καταγωγής, η Εκκλησία της Ελλάδος έχει συμπεριλάβει την υποστήριξη μεταναστών και προσφύγων στις δράσεις της και τη φροντίδα της ήδη από τη δεκαετία του 1990.

Υπό τις τρέχουσες συνθήκες, οι συνεισφορές για την αντιμετώπιση των επειγουσών αναγκών των προσφύγων γίνονται εμφανείς κυρίως στο πεδίο δράσεων. Και, πράγματι, φρονώ ότι η Εκκλησία της Ελλάδος κατάφερε να κάνει τη διαφορά μέσω των οργανώσεων της, όπως το Κέντρο Συμπαράστασης Παλιννοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων, καθώς και οι χιλιάδες ενορίες της που παρέχουν άμεση ανακούφιση και υποστήριξη.

Αυτήν τη στιγμή λειτουργούμε πέντε καταφύγια για ασυνόδευτους ανηλίκους και είμαστε έτοιμοι να ξεκινήσουμε τη λειτουργία τεσσάρων ακόμη μόλις διατεθούν οι πόροι χρηματοδότησης, εντάσσοντας επίσης τη φιλοξενία ενηλίκων και την παροχή νομικής βοήθειας.

Τα εν λόγω καταφύγια δεν έχουν σχεδιαστεί ως μια απλή προσωρινή λύση στέγασης, αλλά ως ασφαλής χώροι στους οποίους μέσω της παροχής ενός ευρέος φάσματος υπηρεσιών τα παιδιά θα υποστηριχθούν έτσι ώστε να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους και να είναι έτοιμα να εισέλθουν στην ενηλικίωση, κρατώντας, ελπίζουμε, ως αγαπητή ενθύμηση την υποστήριξή μας.

Επιχειρώντας μια πιο μακροπρόθεσμη θεώρηση, τι ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η Ορθόδοξη Εκκλησία και άλλοι θρησκευτικοί οργανισμοί στην αποφυγή παρόμοιων κρίσεων και στην ανακούφιση από τον πόνο

και τα δεινά των οποίων έχουμε γίνει μάρτυρες εδώ και χρόνια;

Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: Η προσπάθεια εξάλειψης των αιτιών που αναγκάζουν τους ανθρώπους να μετακινούνται βελτιώνοντας τις συνθήκες στις χώρες προέλευσής τους, θα απέτρεπε ιδανικά παρόμοιες κρίσεις. Ωστόσο, οι διωγμοί, οι συγκρούσεις και οι πόλεμοι εξακολουθούν να αποτελούν μια ζοφερή πραγματικότητα στον σημερινό κόσμο και πρέπει να αποδεχτούμε την υποχρέωσή μας να καλωσορίζουμε και να προστατεύουμε τους αδελφούς και τις αδελφές μας που υποφέρουν.

Συνεπώς, η βασική ανάγκη στην Ελλάδα και την Ευρώπη σήμερα είναι η δημιουργία συνεργιών, ώστε όλη η διαθέσιμη χρηματοδότηση να αξιοποιείται πλήρως προς όφελος των προσφύγων μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης στοχευμένων προγραμμάτων και δράσεων. Προκειμένου αυτές οι δράσεις να είναι αποτελεσματικές, η αξιοπιστία των εμπλεκόμενων φορέων, ιδίως των μη κυβερνητικών οργανώσεων, είναι ουσιώδους σημασίας. Εάν δεν λειτουργούν με απόλυτη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία και το ευρωπαϊκό κεκτημένο, οι παρεμβάσεις τους ενδέχεται να δημιουργήσουν περισσότερα προβλήματα εξ όσων επιλύουν.

Η Εκκλησία της Ελλάδος είναι πάντα πρόθυμη να παρέχει την υποστήριξή της, εστιάζοντας κυρίως σε δύο τομείς: τη φιλοξενία ανήλικων και ενήλικων προσφύγων αφενός και αφετέρου την περαιτέρω ευαισθητοποίηση των Ελλήνων που, οφείλω να πω, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, επέδειξαν τεράστια φιλοξενία και ετοιμότητα για υποστήριξη.

Σε όλες τις γειτονιές σε όλη την Ελλάδα, κληρικοί και λαϊκοί άνθρωποι στέκονται καθημερινά εθελοντικά πλάι στους πρόσφυγες. Αυτοί είναι οι άνθρωποι που μας βοηθούν επίσης στα καταφύγια μας, προκειμένου να μπορέσουμε να υλοποιήσουμε περαιτέρω δραστηριότητες που δεν μπορούν να καλυφθούν από εξωτερικούς πόρους χρηματοδότησης.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία του μεγάλου αριθμού προσφύγων που μεταφέρθηκαν από τα νησιά στην ηπειρωτική χώρα θα παραμείνει πιθανότατα στην Ελλάδα, επομένως είναι απαραίτητη η συζήτηση για την «επόμενη μέρα» σχετικά με αυτούς τους πληθυσμούς. Με άλλα λόγια, ήρθε η ώρα να προωθήσουμε την κοινωνική ένταξη των προσφύγων με τρόπο που να είναι δίκαιος για αυτούς και ευεργετικός για την κοινωνία υποδοχής. Η πιο κρίσιμη παράμετρος στον σχεδιασμό αυτό, είναι η ανάπτυξη δεσμών, σχέσεων και δικτύων μεταξύ προσφύγων και τοπικών κοινωνιών, καθώς και η ενθάρρυνση των προσφύγων να συμμετέχουν σε πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες, έτσι

ώστε η παρουσία του «Άλλου» να θεωρείται πλεονέκτημα αντί απειλής.

Η Εκκλησία της Ελλάδος, δεδομένου ότι δαπανά ήδη τεράστια χρηματικά ποσά για την ανακούφιση των Ελλήνων που βρίσκονται σε ανάγκη, ιδίως τα τελευταία χρόνια, αναζητά και επιδιώκει συνεχώς ευρωπαϊκές και διεθνείς συνεργασίες για τη χρηματοδότηση έργων που θα έχουν ως αποτέλεσμα τα μέγιστα δυνατά οφέλη για πρόσφυγες και μετανάστες.

Πηγή: Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών
Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης

ΔΕΙΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: